

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 552/2016-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. júna 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] zastúpenej advokátom [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 200/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. mája 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé prejednanie veci podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 300/2013 [správne má byť sp. zn. 5 Cdo 200/2013; tak to vyplýva z vyžiadaného rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 200/2013 z 24. februára 2016, ktoré okrem iného sťažovateľka k sťažnosti nepredložila, ako aj z bodu 2 jej návrhu na rozhodnutie vo veci samej uvedenom na s. 5 sťažnosti, pozn. (ďalej len „napadnuté konanie najvyššieho súdu“)].

Zo sťažnosti vyplýva, že Okresným súdom Žilina (ďalej len „okresný súd“) bolo vedené konanie o návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva pod sp. zn. 13 C 118/2004, v ktorom mala sťažovateľka postavenie odporkyne.

Okresný súd rozsudkom z 30. novembra 2010 zamietol návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) následne na základe podaného odvolania rozsudkom sp. zn. 10 Co 54/2011 z 27. septembra 2012 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) rozsudok okresného súdu z 30. novembra 2010 zmenil tak, že zrušil podielové spoluvlastníctvo, určil podielových spoluvlastníkov a uložil povinnosť vyplatenia.

Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľka podala dovolanie, ktoré neskôr ešte doplnila. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5 Cdo 200/2013 z 24. februára 2016 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“) dovolanie zamietol.

Sťažovateľka je toho názoru, že rozsudok najvyššieho súdu „má právnu vadu, a to z dôvodov uvedených v dovolaní a v doplnení dovolania, kedy podľa názoru sťažovateľa sa porušovateľ právne nesprávne vysporiadal s otázkou dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré nedovoľujú rozhodnúť spôsobom tak, ako potvrdil porušovateľ. Je mimo právneho rámca, pokiaľ porušovateľ potvrdil povinnosť finančného plnenia aj z hodnoty nehnuteľnosti pochádzajúcej z nelegálnych prístavb, najmä za situácie, kedy prístavby nemali byť predmetom dedičstva a teda následne vzniknutého podielového spoluvlastníctva.“.

Sťažovateľka ďalej uvádza, že [REDACTED], rod. [REDACTED] spolu s [REDACTED] [REDACTED] boli bezpodielovými spoluvlastníkmi v podiele 1/1 rodinného domu súpisné č. [REDACTED] v katastrálnom území [REDACTED], zapísaného na [REDACTED] pre katastrálne územie [REDACTED]. [REDACTED] zomrela [REDACTED], [REDACTED] zomrel [REDACTED]. Po [REDACTED] prebehlo dedičské konanie na notárskom úrade pod sp. zn. D 91/91, po [REDACTED] pod sp. zn. D 1763/91 (obe rozhodnutia sú súčasťou spisu, pozn. sťažovateľky).

Predmetom dedičského konania po zomrelých bol rodinný dom súpisné č. [REDACTED], avšak bez prístavby. Z dedičského konania podľa sťažovateľky vyplýva, že rodinný dom súpisné č. [REDACTED] bol dedený bez prístavby. Aby podľa sťažovateľky došlo k platnému a zákonnému dedeniu nehnuteľnosti bez prístavby, musel by sa dom reálne rozdeliť na dve samostatné nehnuteľnosti, a to na rodinný dom súpisné č. [REDACTED] a prístavbu, ktorá by musela dostať samostatné súpisné číslo, a to formou súdneho rozdelenia, prípadne dohodou, ktorá by musela byť uzavretá písomne a registrovaná „býv. ŠN v [REDACTED]“, keďže by išlo o právny úkon týkajúci sa nehnuteľnosti, a to podľa § 47 ods. 2 a § 46 ods. 1 vtedy platného Občianskeho zákonníka.

Keďže v danom prípade nedošlo k reálnemu rozdeleniu domu súpisné č. [REDACTED], nemohlo podľa sťažovateľky dôjsť k právne platnému rozdeleniu pôvodného domu súpisné č. [REDACTED] na viac nehnuteľností tak, aby mohol byť rodinný dom súpisné č. [REDACTED] predmetom prevodu, resp. prechodu vlastníckeho práva ako samostatná vec bez prístavby.

Sťažovateľka zastáva názor, že keďže «*k reálnemu rozdeleniu domu č. súpisné [REDACTED], ktorý sa skladal z pôvodnej časti rodinného domu a z prístavby, na rodinný dom č. [REDACTED] a na prístavbu so samostatným súpisným číslom, t. j. k reálnemu rozdeleniu na dve samostatné veci právne nedošlo, a napriek tomu predmetom dedenia bola právne neexistujúca nehnuteľnosť (rodinný dom súp. č. [REDACTED] bez prístavby), išlo o právny úkon neplatný v zmysle § 39 vtedy platného Občianskeho zákonníka, podľa ktorého: „neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu, alebo ho obchádza, alebo sa prieči záujmom spoločnosti“*».

Podľa sťažovateľky „súd nemohol platne zrušiť a vyporiadať podielové spoluvlastníctvo k predmetnému rodinnému domu, nakoľko tento nebol platne v rámci dedičského konania prejednaný. Z uvedeného dôvodu odporkyňa podala žalobu o určenie, že predmetný rodinný dom patrí do dedičstva po [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] tak, aby sa odstránila právna vada, ktorá vznikla prejednaním dedičstva tým, že v dedičskom konaní bol prejednaný rodinný dom bez prístavby ako neexistujúca vec, nakoľko prístavba musela byť imanentnou súčasťou rodinného domu.“.

Sťažovateľka uvádza, že toto uviedla aj v doplnení dovolania zo 14. júla 2015, najvyšší súd sa však podľa nej týmto vo svojom rozsudku nezaoberal.

Sťažovateľka je preto toho názoru, že v konaní najvyššieho súdu došlo a stále dochádza k porušovaniu jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní prijal sťažnosť na ďalšie konanie a následne rozhodol týmto nálezom:

„1. Najvyšší súd SR postupom v konaní vedenom pod sp. zn.: 5 Cdo 300/2013 (správne sp. zn. 5 Cdo 200/2013, pozn.) porušil tieto základné práva sťažovateľa:

- právo na spravodlivé prejednanie veci podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd;

- právo zákonom ustanoveným postupom domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde – právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky;

- právo na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky;

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 200/2013 z 24. 2. 2016 a Najvyššiemu súdu SR sa prikazuje, aby vo veci opätovne konal.

3. Najvyšší súd SR je povinný zaplatiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky vo výške 303,16 EUR.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Jedným z dôvodov, pre ktoré môže ústavný súd návrh na začatie konania pri jeho predbežnom prerokovaní odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, je nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy...

Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom alebo komerčným právnikom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh (sťažnosť) okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie:

- a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,
- b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,
- c) proti komu sťažnosť smeruje.

Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k návrhu pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní a následne žiada, aby ústavný súd zrušil rozsudok najvyššieho súdu a najvyššiemu súdu prikázal, aby vo veci opätovne konal. V odôvodnení sťažnosti sťažovateľka uvádza, že rozsudok najvyššieho súdu má právne vady z dôvodov, ktoré uviedla vo svojom dovolaní a v doplnení dovolania, pričom najvyšší súd sa vôbec nezaoberal predovšetkým dôvodmi, ktoré predniesla v doplnení svojho dovolania. Zároveň napriek tomu, že sťažovateľka namieta aj porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, v odôvodnení jej sťažnosti absentuje akékoľvek zdôvodnenie porušenia tohto základného práva.

Sťažovateľka predložila sťažnosť ústavnému súdu prostredníctvom kvalifikovaného právneho zástupcu, napriek tomu k sťažnosti nepripojila splnomocnenie na jej zastupovanie advokátom v konaní pred ústavným súdom ani rozsudok najvyššieho súdu, ktorého zrušenie žiada. Keďže sťažovateľka k sťažnosti nepripojila rozsudok najvyššieho súdu, ústavný súd sa nemohol relevantným spôsobom zaoberať jej sťažnosťou. Zároveň ústavný súd dospel

k záveru, že ani odôvodnenie sťažnosti sťažovateľkou nezodpovedá § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ktorý upravuje všeobecné náležitosti každého návrhu, o ktorom má ústavný súd konať.

V súvislosti s nedostatkom zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti ústavný súd poukazuje na svoju predchádzajúcu judikatúru, podľa ktorej ústavný súd nie je povinný odstraňovať nedostatky zákonom predpísaných náležitostí z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 77/08, IV. ÚS 159/2010).

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 252/09, IV. ÚS 159/2010, II. ÚS 522/2014).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľky, ktorá je zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, nespĺňa požiadavky kvalifikovanej sťažnosti, ktoré by zodpovedali požiadavkám obsiahnutým v § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol už pri predbežnom prerokovaní pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného

práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide preto vtedy, ak pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

Vo vzťahu k odôvodneniu sťažnosti sťažovateľkou, v ktorom odkazuje na dovolanie a doplnenie dovolania a v ktorom napokon absentuje aj akékoľvek zdôvodnenie porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd poukazuje na to, že nevyhnutnou podmienkou konania ústavného súdu o individuálnej sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy je aj vznesenie relevantných námietok zo strany sťažovateľa spočívajúcich v uvedení skutočností svedčiacich o porušení jeho základných práv alebo slobôd rozhodnutím, opatrením, procesným postupom, príp. inou aktivitou alebo nečinnosťou konkrétneho orgánu verejnej moci (orgánu štátnej správy, územnej alebo záujmovej samosprávy, súdu atď.), ktoré signalizujú porušenie práv označených sťažovateľom.

Aj z týchto hľadísk ústavný súd preskúmal sťažnosť sťažovateľky namietajúcej porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd zastáva názor, že sťažovateľka nedostatočne odôvodnila svoju sťažnosť, čo viedlo ústavný súd pri jej predbežnom prerokovaní k záveru, že nepreukázala príčinnú súvislosť medzi posudzovaným rozhodnutím najvyššieho súdu a namietaným porušením jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec svojho rozhodnutia ústavný súd poukazuje na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08).

Keďže ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa jej ďalšími návrhmi uplatnenými v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. júna 2016